

१०० ऐतरेयब्राह्मणे चतुर्थपंचिका २०, २१, २२.

माशुमित्येष वा अरिष्टनेमिः पृतनाजिदाशुः; स्वस्तय इति स्वस्तिता-
माशास्ते. ताक्ष्यमिहाहुवेमेति वह्यत्येवैनमेतद्. इंद्रस्येव रातिमाजोहु-
वानाः स्वस्तय इति स्वस्तितामेवाशास्ते. नावमिवारुहेमेति समेवैन-
मेतदधिरोहति स्वर्गस्य लोकस्य समष्ट्यै संपत्यै संगत्या; उर्वी न पृथ्वी
बहुले गर्भारे मा वामेतौ मा परेतौ रिषामेतीमे एवैतदनुमंत्रयत आच
पराचमेप्यं. तस्यश्चिद्यःशवसा पंचकृष्टीः सूर्य इव ज्योतिषापस्तताने-
ति प्रत्यक्षं सूर्यमभिवदति. सहस्रसाःशतसा अस्य रंहिर्न स्मावरंते यु-
वतिर्न शर्यामित्याशिषमेवैतेनाशास्त आत्मने च यजमानेभ्यश्च ॥२०॥

आहूय दूरोहणं रोहति. स्वर्गो वै लोको दूरोहणं. वागाहावो ब्रह्म
वै वाक्स यदाव्हयते तद् ब्रह्मणाहावेन स्वर्गं लोकं रोहति. स पच्छः
प्रथमं रोहतीमं तं लोकमामोत्यथार्धर्चशोतरिक्षं तदामोत्यथ त्रिप-
द्यामुं तं लोकमामोत्यथ केवल्या तदेतस्मिन्प्रति तिष्ठति य एष
तपति. त्रिपद्या प्रत्यवरोहति यथाशाखां धारयमाणस्तदमुष्मि लोके
प्रति तिष्ठत्यर्धर्चशोतरिक्षे पच्छो ऽस्मि लोक आप्तैव तत्स्वर्गं लोकं यज-
माना अस्मि लोके प्रति तिष्ठंत्यथ य एककामाः स्युः स्वर्गकामाः परां-
चमेव तेषां रोहेत्ते जयेयुर्हैव स्वर्गं लोकं नेत्वेवास्मि लोके ज्योगिव
वसेयुर्मिथुनानि सूक्तानि शस्यंते. त्रैष्टुभानि च जागतानि च मिथुनं
वै पशवः पशवश्छंदांसि पशूनामवरुध्यै ॥ २१ ॥

यथा वै पुरुष एवं विषुवांस्तस्य यथादक्षिणो ऽर्ध एवं पूर्वो ऽर्धो विषु-
वतो यथोत्तरो ऽर्ध एवमुत्तरो ऽर्धो ऽविषुवतस्तस्मादुत्तर इत्याचक्षते;
प्रबाहुक्सतः शिर एव विषुवान्बिदलसंहित इव वै पुरुषस्तथापि-
स्यूमेव मध्ये शीर्ष्णो विज्ञायते. तदाहुर्विषुवत्येवैतदहः शंसेद्विषुवान्वा
एतदुक्थानामुक्थं विषुवान् विषुवानिति ह विषुवंतो भवंति श्रेष्ठताम-
श्रुवत इति तत्तन्नादृत्यं संवत्सर एव शंसेद्रेतो वा एतत्संवत्सरं दध-